

Нечипоренко Л.В.

аспірант,

Науковий керівник: Петрова І.В.

доктор культурології, професор,

Київський національний університет культури і мистецтв

БУДИНОК КУЛЬТУРИ ЯК ЦЕНТР МІСЦЕВОЇ АКТИВНОСТІ

Відроджувати, зберігати та передавати, творити та розвивати національну культуру, сприяти розвитку особистості й населення в цілому – цими головними принципами керується у своїй діяльності кожен будинок культури. Людина як індивідуальність – соціальна істота, саморозвиток якої, самоактуалізація відбувається в середовищі її проживання – у сім'ї, спілкуванні з друзями, сусідами, в освітньо-виховному закладі, у виробничому колективі тощо. В цих спільнотах виникає певне ставлення до явищ або проблем соціального життя, що зачіпають спільні інтереси, усвідомлюються актуальні соціальні проблеми, які потребують вирішення, зіставляються і стикаються різні погляди і позиції з обговорюваного питання, схвалюються, підтримуються або, навпаки, заперечуються, засуджуються ті чи інші дії, вчинки або лінії поведінки людей.

Спільнота виступає носієм соціальної та культурної активності, яка проявляється в потребі членів громади змінювати або підтримувати основи своєї життєдіяльності відповідно до власних ціннісних орієнтацій. Соціальні та культурні проблеми потребують нових шляхів і підходів у їх вирішенні. Оскільки самі мешканці найкраще знають, які питання їх турбують, ефективним є залучення громадян до участі у визначенні та ліквідації нагальних проблем. Саме в такому напрямі організують свою діяльність центри місцевої активності на базі будинків культури. Така установа є для жителів територіальної громади, її організацій та установ активним партнером у вирішенні місцевих проблем. Це клуб, який прагне стати не тільки закладом культури, дозвілля, а й цивільним, громадським ресурсним центром мікрорайону, селища чи села [2, с. 41].

Ідея центру місцевої активності полягає в орієнтації працівників будинків культури на формування відповідних соціальних зв'язків у певній територіальній громаді. Свою діяльність центр спрямовує у двох взаємозалежних напрямках: культурно-творчому, що дозволяє залучати місцеве населення до культурних традицій України, кращих вітчизняних і світових культурних зразків, а також, соціальному, який спрямований на створення умов для стимулювання та реалізації ініціатив громадян щодо вирішення актуальних проблем різних сфер соціального життя. Його завдання – «подолати безсилля роз'єднаних індивідів, створюючи зв'язки між людьми» [1, с. 8-10].

Тому, враховуючи усе вищесказане, для будь-якої спільноти, у тому числі і сільської, ефективним вирішенням існуючих проблем є перетворення будинку культури у центр місцевої активності, який згуртовуватиме мешканців, покращуючи їх соціальне та культурне життя.

У своїй діяльності центр, який діє на базі будинку культури, передбачає здійснення досить широкого спектру функцій, серед яких можна виокремити такі: ефективне використання соціально-культурних ресурсів громади в інтересах людей; надання різноманітних культурно-дозвіллевих послуг для усіх жителів місцевої громади, а також послуг, пов'язаних із вирішенням інших нагальних соціальних проблем; взаємовигідна активна співпраця між будинком культури і місцевою владою, громадськими організаціями та ініціативними групами.

Слід зауважити, що кожен центр місцевої активності має розвиватись у залежності від ентузіазму людей, усвідомлення своєї соціальної ролі та з урахуванням тих труднощів, що побутують у місцевому співтоваристві. Центри місцевої активності повинні мати спільні стратегії діяльності, серед яких досить важливими є такі аспекти роботи, як керівництво та лідерство, розвиток спільноти, послуги, партнерські відносини, формування соціального капіталу, поширення участі у вирішенні місцевих проблем.

Розглядаючи діяльність центрів місцевої активності, слід сказати, що вони почали виникати ще на початку ХХ ст., коли з'явилася необхідність розвитку демократії на місцях. Сьогодні, такі установи функціонують у багатьох країнах світу, зокрема, у США, Великобританії та Росії. Прообразами центрів місцевої активності в Україні є інформаційно-консультативні пункти, які виникли в 1999 р. при закладах культури і були орієнтовані на пошук та залучення позабюджетних коштів і додаткових ресурсів, необхідних для їх виживання [3, с. 24-25].

Сьогодні можна навести безліч прикладів роботи таких центрів на території України, серед яких деякі працюють вже давно, інші лише починають свій шлях. Наприклад, активnodіючим закладом є центр місцевої активності на базі Степового будинку культури Миколаївської області. За ініціативи координатора проекту «Спільний шлях у майбутнє» Станкевич Людмили та партнерів Інституту соціокультурного менеджменту у Миколаївській області, було проведено інформаційну кампанію серед районних та сільських будинків культури з метою поширення позитивного досвіду впровадження центрів місцевої активності на базі будинків культури. Першим конкретним результатом діяльності центру стало отримання гранту на реалізацію проекту «Я+ти=ми» від Міжнародного Фонду «Відродження», що спрямований на об'єднання зусиль школи та будинку культури для організації дозвілля школярів у позашкільний час.

Ефективну соціально-культурну роботу здійснює і Новобогданівський центр місцевої активності. У 2010 році місцеві активісти центру в рамках Антикризової гуманітарної програми Міжнародного Фонду «Відродження» отримали підтримку свого проекту «Сонячно нашим дітям», що спрямований на інтеграцію громади у вирішенні проблем дошкільнят, а саме – на ремонт приміщення дитячого садку. Тому, варто зазначити, що центри місцевої активності на базі будинків культури діють, перш за все спрямовуючи свою діяльність на зміну життя населення на краще [1, с. 13].

Отже, підсумовуючи усе вищесказане, можна стверджувати, що центри місцевої активності на базі закладів культури є реальним механізмом об'єднання активних, творчих людей, які орієнтовані на ідеали громадянського суспільства, на демократизацію всіх сфер соціального життя місцевої громади та на перетворення будинків культури у просвітницькі та культурні центри.

Список використаних джерел:

1. Абрамов Л.К. Будинок культури – платформа для центру місцевої активності / Л.К. Абрамов, Т.В. Азарова // Громадянське суспільство. – 2011. – № 1(15).
2. Абрамов Л.К. Центр місцевої активності для розвитку громади / Л. Абрамов, Т. Азарова. – Кіровоград: ІСКМ, 2012. – 144 с.
3. Абрамов Л.К. Центр місцевої активності на базі будинку культури: методологія та технологія розвитку територіальної громади / Л. Абрамов, Т. Азарова. – Кіровоград: ІСКМ, 2010. – 116 с.

Пастушенко Ю.В.

студентка,

Київський національний університет культури і мистецтв

ФЕСТИВАЛЬ ЯК ЯВИЩЕ КУЛЬТУРИ

Фестиваль – це масове свято, на якому показують досягнення певного виду мистецтва; показ, огляд досягнень якого-небудь виду мистецтва [4]. Фестиваль набув широкого поширення на теренах України вже від перших років самобутності. Популяризація мистецьких форумів дала змогу соціуму дізнатися більше інформації про культурне середовище, в якому він перебуває, протиставляти рівень українських мистецьких заходів світовим [1].

Функції, які раніше виконували пленуми, з'їзди, декади і огляди творчості композиторів, тепер частково перейшли на фестивалі і окремі проекти [2, с. 80].

Актуальність дослідження полягає в тому, що фестивалі різних видів мистецтв володіють великим соціальним і власне економічним потенціалом, завдяки чого можуть приносити вигоду як своїм організаторам, а й цілим регіонам. Серед багатьох видів фестивалів, мабуть, найбільш поширеними у сучасному світі є саме музичні. В Києві щорічно відбуваються десятки різних музичних фестивалів, які відрізняються один від одного місцями проведення, різною унікальною музикою й головне – незабутніми емоціями, які запам'ятовуються на довгий час.

Мета дослідження: розглянути фестиваль як явище культури.

Найбільш значимі аналізи фестивального руху можна відзначити у М. Черкашиної-Губаренко, О. Голика, О. Керц, Н. Зражевської, Л. Мельник, О. Ущипівської, З. Рось, С. Чернецької, К. Давидовського, С. Пташенко та ін.

Вже перші конкурсні фестивалі почали міцно зв'язуватись із шоу-бізнесом та комерційними партнерами, що почало привертати увагу не лише конкурсантів та глядачів, але й продюсерів, режисерів та зірок різного рангу.